BIBLIOTECA
Universitară
CLUJ
Opere de artă
2006 A.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PORTUL POPULAR ROMÂNESC

ALEXANDRINA ENACHESCU-CANTEMIR

SCRISUL ROMÂNESC S.A. CRAIOVA-BUCUREȘTI

370968
~974

ALEXANDRINA ENĂCHESCU-CANTEMIR

PORTUL POPULAR ROMÂNESC

I

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PORTURI
DIN DEOSEBITE ȚINUTURI ROMÂNEȘTI

140 PLANȘE
ÎNSOȚITE
DE
UN CUVÂNT DE INTRODUCERE

SCRISUL ROMÂNESC S. A. + CRAIOVA

Opera de ...
BCU Cluj / Central University Library Cluj
2006 A

MAJESTĂȚII SALE REGELUI
CAROL II

Care, în adânca înțelegere și iubire a țăranului român și a zămislirilor de peste veacuri ale spiritului lui iscoditor, a avut gândul acestei cărți și a dat îndemnul întocmirii ei, ca o oglindă a înfățișărilor fiecărui ținut în veșmânt și port și ca o chemare la datoria păstrării lor în vechea strălucire, închină rodul unor străduințe de-o viață, cu o nesfârșită credință față de Țară și Tron.

AUTOAREA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PORTUL NEAMULUI ROMÂNESC înfățișează de la întâia privire o împerechere minunată de însușiri.

Frumusețea lui aleasă uimește și încântă.

Simplu și impunător în liniile mari, bogat și vesel în culori, împodobit și înflorit ca și poenile noastre, care farmecă ochiul, el este oglinda sufletului românesc, înclinat spre lumină și voe bună. Izvoadele presărate pe el cu dărnicie sunt atât de multe și de felurite, încât gândul zorește să deslușească de unde vin mereu, din ce comoară ascunsă răsar la lumină. Ce mână de meșter le-a făurit, în ce școală de artă încercată s'a desăvârșit gustul acesta atât de sigur? El a ieșit din iscodirile minții, din îndemnul inimii, din înțelepciunea și prevederea obștei românești, care și-a dat seama că cel dintâi semn de deosebire între popoare, este înfățișarea.

El este moștenirea, pe care ne-au lăsat-o înaintașii noștri, îmbogățită în rânduri nesfârșite de vieți; sunt darurile înnăscute ale neamului, este geniul țărănesc.

Moștenirea aceasta scumpă este străveche și după cât reiese din izvoare istorice era asemenea și pe la anul 1000 in. Cr., la străbunii Traci, cari trăiau prin ținuturile noastre și prin toată Peninsula Balcanică.

Mărturii ne aduce marele istoric Vasile Pârvan, care ne spune că s'au găsit în pământ figurine de lut ars, păstrate destul de bine, care reproduc în chip minunat frumoasele cusături și broderii din acea vreme.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Se găsesc alte mărturii în lucrurile de podoabă pe care le purtau femeile și bărbații traci și cari au ieșit la iveală în urma săpăturilor făcute în pământul pe care-l locuiau. Așa s'a văzut și s'a înțeles că bărbații purtau chimire late de piele pe care erau bătute adevărate învelișuri de bronz, de argint și chiar de aur, meșteșugit lucrate. Femeile purtau și ele mijlocul strâns în cingători de argint, de cari atârnau în față lanțuri lungi, care lunecau dealungul șoldurilor și se ridicau apoi la spate în mijlocul brâului. Asemenea cingători cu lanțuri se întâlnesc și astăzi în Hunedoara (vezi planșele 107, 109 și 110).

Pe lângă lanțurile lungi de șold, se purtau și altele mai scurte, cu capetele sfârșite în copci, pentru prins mantia pe piept. Astăzi, în locul lor, sunt simple șireturi groase de lână.

Paftale grele de bronz și argint încheiau pe acele timpuri cingătorile și aceste podoabe se poartă și astăzi la noi, mai ales în Mehedinți-Oltenia și în Vlașca-Muntenia.

Nelipsite din găteala străbunelor noastre erau mărgelele de tot felul și din toate materialele, de la cele mai fără de preț ca: bucățele de pământ ars, scoici, melci, oase, sticlă, — până la cele făcute din bronz, argint și aur în forme și culori asemenea celor de azi.

Cu deosebire atrag luarea aminte cele de sticlă colorată.

Femeile mai purtau ace de cap, diademe și inele de cârlionți.

In drumurile ce am făcut prin țară pentru cercetarea portului țărănesc, am găsit în Banat, între podoabele de cap, aceleași diademe și inele de cârlionți; astăzi acești cârlionți se numesc „cocori" și sunt de două feluri: cocori inele și cocori tunși, după cum se vede în planșa ce arată pieptănătura din Banat (vezi planșa 20).

Din cercetarea obiectelor găsite — fie de lut ars, fie de metale prețioase — am putut afla cum erau parte din podoabele pe care le foloseau strămoșii noștri Geto-Daci.

Dar era de mare preț să cunoaștem și îmbrăcămintea lor, cum se înfățișa și cum era tăiată.

Din fericire, pentru lămurirea acestui lucru găsim dovezi destule și de netăgăduit pe monumentul de la Adamclissi și pe Columna ridicată de Impăratul Traian la Roma, spre a vorbi urmașilor peste veacuri de strălucita lui izbândă asupra Dacilor.

Privind brâul de săpături care o încing în spirală în toată înălţimea ei, ne trec pe dinaintea ochilor nu numai luptele din cele două războaie, dar şi chipurile strămoşilor noştri Daci, cu cetăţile şi aşezările, cu casele şi curţile, cu mijloacele lor de luptă. Ii vedem călări şi pe jos, în portul de toate zilele, alături de femei şi copii.

Bărbaţii de rând sunt înfăţişaţi ca şi ţăranii noştri de la munte, cu părul retezat pe frunte şi pe tâmple şi lăsat în plete lungi pe spate, cu bărbile rotunjite şi cu capul gol.

Bărbaţii călări — nobilii — au capul acoperit cu un fel de căciulă ascuţită şi prisosind puţin spre vârf; ea pare a fi împletită din lână, căci se lipeşte bine şi ia forma capului.

Atât nobilii, cât şi cei de rând aveau o glugă prinsă la manta pentru vreme de ploaie şi zăpadă.

D-l Profesor G. Oprescu, în lucrarea „L'art du paysan roumain" vorbeşte despre un sac de formă neobişnuită, care serveşte în timp de ploaie spre a acoperi capul şi arată că D-l Profesor R. Vuia, Directorul Muzeului Etnografic din Cluj, a descoperit pe columnă un sac de formă deosebită, care se întrebuinţează şi astăzi în ţinutul Haţegului.

Cercetând cu băgare de seamă scenele de pe columnă, în care sunt înfăţişaţi Dacii (vezi p. 1), se descopere că ei purtau pantaloni strâmţi, adunaţi jos la gleznă într'un fel de opincă; pe deasupra o cămaşă cu mânici scurte, croită la fel cu cămăşile noastre, dar adesea desfăcută pe şoldul drept. Erau încinşi cu o curea lată de piele, bătută în tăblii şi ţinte metalice; peste cămaşă purtau o manta dintr'o singură bucată, scurtă, fără mâneci, prinsă pe umăr în copci de metal.

Pe monumentul de la Adamclissi, în locul mantiei descrisă mai sus, unii bărbaţi sunt înfăţişaţi purtând o şubă lungă de blană până mai jos de genunchi, aproape strânsă pe trup şi cu blana înăuntru, aşa cum sunt cojoacele de astăzi.

Femeile se pieptănau cu cărare în mijlocul capului, cu părul adus pe tâmple spre spate şi împletit în conci; pe cap cu velitoarea înnodată în spate. Cămaşa, cu mânecile suflecate, era largă, lungă până la glezne şi peste ea cu o fustă creaţă, prinsă la mijloc cu brâe şi curele de piele ca ale bărbaţilor.

Asemănarea acestui port cu portul de astăzi al ţăranului român este izbitoare pentru ochiul oricărui om de bună credinţă.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Ca o întregire a celor arătate până aici, spicuim din lămuririle de mare preţ ale d-lui Profesor N. Iorga, publicate în lucrarea „Portul Popular Românesc": „Elementul tracic – Geţii şi Dacii – şi ceilalţi locuitori ai Peninsulei Balcanice, precum şi cei care trecuseră marea, în Asia mică, ne-au lăsat portul lor, cu cromatica şi elementele de înfrumuseţare.

Intâlnim în Peninsula Balcanică popoare al căror port este asemănător cu al nostru; ba câteodată au aceleaşi numiri, diferenţa rămânând în amănunte, colorit, mărime.

Asemănări există între noi şi Sârbi, de o parte, între noi şi Bulgari, de altă parte; asemenea, în Macedonia găsim zăvelca din Mehedinţi până în munţii Pindului.

Spre Nord, Rutenii se îmbracă aproape la fel cu Moldovenii.

De unde vine asemănarea?

Răspunsul este foarte firesc: toate aceste popoare au trăit într'o vreme în apropiere, în aceeaşi unitate culturală tracică.

Mai curioasă s'ar părea asemănarea cu portul Scandinavilor, dar şi aceasta se explică prin faptul că ei sunt Goţi, cari au fost cândva vecinii Tracilor; deci cultura populară tracică şi cea gotică au fost odată alături şi anume atunci, când Goţii au venit până la Nistru.

Numai prin cunoaşterea acestui fond istoric – încheie d-l Profesor Iorga – se poate găsi legătura firească între una şi alta.

Şi mai departe: Care sunt cei mai direcţi moştenitori ai Tracilor, în vatra lor însăşi, decât noi? Costumul acesta e al celor mai depărtaţi strămoşi ai noştri. Nici o năvălire barbară n'a putut să ni-l smulgă, nici o influenţă slavă, turanică sau grecească.

El a rămas, formând în acest domeniu baza dezvoltării noastre populare, şi în regiunea carpatică şi în cea balcanică.

Cum putem reclama în orice piatră romană – urmele strămoşilor latini – tot aşa, în puterea eredităţii tracice, putem reclama orice element de frumuseţe în portul tuturor popoarelor care au locuit şi locuesc în regiunea carpatică şi balcanică.

Pentru păstrarea acestor frumuseţi, legate de pământul în care s'au născut şi atât de pre-

ţuite de toţi străinii care vin în atingere cu noi, este o mare trebuinţă ca ţăranii noştri să rămână la portul vechi românesc şi să se întoarcă la el, acolo unde încep să-l părăsească.

Pe alocuri, pe unde e primejdie să fie uitat, pe unde a fost schimonosit de moda oraşelor, pe unde a suferit schimbări care au şters tocmai trăsătura deosebitoare de la sat la sat, sau de la ţinut la ţinut, dar mai ales acolo unde fabricile au izbutit să-l înlăture, se cere să vină grabnic o îndrumare sănătoasă.

Nici o nevoe industrială, nici o cerinţă de evoluţie nu pot să înlocuiască farmecul, bogăţia de motive şi tehnica minunată a lucrului de mână. N'au să se întâlnească niciodată la ţară două bucăţi la fel; fiecare schimbă ceva — o formă, o mişcare, o culoare, scoate sau adaogă şi astfel se nasc variantele.

De aici porneşte întrecerea în frumos, de aici bogăţia în desen şi colorit. Acel pic de pic, alunecat din închipuirea fiecăruia, adunat, sporeşte comoara cea fără de preţ a cusăturilor şi ţesăturilor noastre.

Pentru apărarea acestei comori şi a podoabelor ce zac ascunse în ea şi care încep să se rărească — s'a pornit lucrarea de faţă. Ea urmează să fie alcătuită din trei părţi.

Volumul acesta, cel dintâi, urmăreşte să fie curat documentar şi aduce bucăţi de probă, pe cele caracteristice locului şi pe cele mai vechi — când s'a putut — alese cu grijă dintre atâtea altele care se găsesc în acelaş loc sau ţinut. In el se arată: felul hainelor, aşezarea izvoadelor şi îmbinarea culorilor.

Am ţinut seamă de podoabele capului şi de pieptănăturile vechi, atât de deosebite de cele ce cunoaştem, unele foarte rare astăzi, altele aproape dispărute.

Volumul de faţă, departe de a fi o îmbrăţişare în întregime a materialului, dă numai o părere fragmentară a marei lui bogăţii şi vitalităţi.

Volumul al II-lea va aduce amănuntele părţilor componente ale fiecărui costum, desenate la mărimea naturală, cu desluşirile trebuitoare despre croială, material şi tehnica cusăturilor.

Portul românesc, în trăsăturile lui mari, este aproape acelaş în tot cuprinsul ţării. Deosebirile stau numai în amănunte, adică în unele schimbări de formă, croială culoare, sau numai în felul de răspândire a podoabelor. După cum avem cântece, jocuri, zicători, proverbe, potrivite unui anumit loc sau ţinut, tot aşa şi portul are o înfăţişare specifică într'un anumit sat sau vale — anumite izvoade şi culori. Prin înlocuirea lor cu altele, se şterge tocmai trăsătura deosebitoare a acelui loc. Dar este de cel mai mare interes să se păstreze porturile din fiecare ţinut aşa cum sunt, cele de la munte deosebite de cele de la câmpie, căci fiecare se ridică cu alt fel de frumuseţe. La munte, unde vremea este totdeauna mai rece, hainele sunt mai lungi şi strâmte, aproape înfăşurate pe trup; la câmpie, sub arşiţa soarelui, hainele sunt largi, depărtate de trup şi mai scurte.

Dacă urmărim tot ţinutul muntos al Carpaţilor, plecând de la Argeş, Muscel, până sus în Bucovina şi Basarabia (vezi planşele 23, 26, 35, 37, 47, 67, 69, 76, 79 şi 83) — peste tot — bărbaţii poartă pantaloni strâmţi, alunecând într'o singură linie pe picior, sau lungi de tot şi strânşi în creţi tot lungul piciorului, de la gleznă până mai sus de genunchi, — făcuţi din pânză groasă, ţesută în casă, din cânepă, bumbac sau in.

Cămaşa este largă şi lungă până peste şolduri, deschisă pe piept, înflorită la gât, mâneci, pe piept şi la poale; un brâu ţesut din lână, lat şi lung, peste el chimir bogat de piele, bătut cu ţinte metalice, sau numai o curea. Pe vreme rea, ei poartă suman de dimie neagră, cafenie ori sură, larg, lung în mâneci şi în poale, împodobit cu înflorituri de găitane negre; cojoace scurte fără mâneci (pieptare, bondiţe), puse peste cămaşe, iar pe frigul cel mare — şube de blană şi sarici.

In picioare poartă obiele, adesea tureci, carâmbi, tuzluci prinşi în opinci şi ţinuţi cu nojiţe. Mai rar se întâlnesc cizmele.

Pe cap — după timp — pălărie de pâslă neagră cu marginile răsfrânte, sau căciulă neagră, sură sau albă, când înaltă şi ascuţită prisosind spre vârf, când rotundă în fund ca la mocani.

Pe ger, se mai adaogă gluga, care foloseşte şi ca desagă.

Femeile poartă cămăşi lungi, largi, cu mâneci, desfăcute în mijlocul pieptului, bogat împodobite pe umeri şi dealungul mânecii, pe piept, mai uşor în spate şi pe poale.

Roşul, negrul şi albastrul, ţin locul de frunte, iar în Bucovina se adaogă portocaliul şi verdele putred.

Fota, dintr'o singură bucată (vezi planşele 47, 48, 50, 52, 57, 62, 64, 65, 67, 68, 70, 71, 73, 77, 78, 80, 81, 82, 83 şi 84), ţesută şi aleasă cu lână în război, înfăşoară strâns trupul; ea se poartă ridicată de un colţ sau de amândouă şi se prinde sus în brâu, lăsând să lunece în mers cămaşa largă şi înflorită în poale. Câmpul e de obicei negru, uneori înflorit în bandă dreaptă numai în faţă, iar în poale încercuit în dungi; alteori, împestriţată toată cu dungi în lung, şi atunci nu lipseşte roşul, albastrul şi vişiniul. Se încing peste mijloc cu brâe late de lână, iar peste fote cu bete multicolore, împrumutând şi îmbinând mai adeseori culorile din iie şi fotă. Peste cămaşe ele poartă – după vreme — pieptar de piele, suman ca al bărbaţilor, cojocel scurt cu mâneci, sau lung până mai jos de genunchi. Pe ploaie şi ninsoare, cojocul se poartă cu miţele de lână în afară.

In planşele 4, 11, 12, 21, 22, 28, 32, 34, 70, 71, 76, 77, 78, 85, 86, 92, 93, 108, 109, 110, 111, 112, 115, 116, 120, 121, 122, 129, 130 şi 131 se pot vedea multe cojoace, unele mai frumoase decât altele, neîntrecut de meşteşugit colorate; croite în piezişul pielii, ele cad bogat în falduri, onduIând încet în mers.

Ceeace adaogă însă ţărăncii un farmec nespus, dându-i un aer de mândrie şi demnitate, este marama străvezie care-i înfăşoară capul, încadrând în chip minunat obrazul şi coborînd apoi dealungul trupului până în pământ.

Mergând din munţi la şes, pe tot cursul Dunării, iată că unele înfăţişări prind a se schimba. Cămăşile bărbaţilor sunt mai lungi, pantalonii mai largi. Sumanul se vede mai rar, în schimb aflăm zeghea albă — cu sau fără mâneci — şuba şi cosacul de lână.

Femeile, în loc de fotă, poartă un vâlnic larg şi creţ ca în planşele 31 şi 43 din Dolj, Olt şi Romanaţi, sau vâlnic şi zăvelci, ca în planşele 44, 45, 46, 54, 55, 58, 59 şi 60 din Teleorman, Vlaşca, Ilfov, Ialomiţa, Brăila, Dobrogea.

Nu de multă vreme, toată Moldova de peste Siret avea acelaş port ca şi Moldova muntoasă; dar străinii pripăşiţi pe acele locuri şi fabricile au stricat tot rostul.

Acolo se impune o grabnică îndreptare a lucrurilor.

Dincolo de Olt, în locul sumanelor negre şi cafenii, se întâlneşte şuba albă cu găetane de lână, ca în planşele 23, 26, 29 şi 30. In Mehedinţi, Dolj şi mai ales Gorj, portul întreg bărbătesc e înflorit cu găetane negre.

Femeile din Vâlcea şi Gorj poartă două oprege (înrâurire din Banat şi Ardeal), ca în planşele 27, 28 şi 36, (Tzigara Samurcaş, Muzeul de Artă Naţională Bucureşti), pe când în Mehedinţi (vezi planşele 24 şi 25) se păstrează vâlnicul întreg, bogat în cute, prins în brâu cu bete şi străvechile paftale.

Dincolo de Dunăre, în Banat, portul se aseamănă cu cel din Oltenia.

Bărbaţii poartă cămăşile mai lungi şi pieptarul-laibărul-doruţul-chintuşul de lână albă cu găetane negre sau albastre, brăceri late de lână şi chimire de piele (vezi planşele 2, 3 şi 17). Ţundră albă de lână pănură, cu găetane negre ori albastre, iar în picioare obiele-toloboni, mai ales roşii, opinci cu gurdzui, prinse în aţe ori curele. Căciulă albă, rotunjită în fund ca a mocanilor (vezi planşa 5, Muzeul Timişoara, Miloia).

Cojocul lor se deosebeşte mult, înfloriturile nu sunt cusute cu lână, ci făcute din bucăţele mici de piele, tăiate după desen, minunat colorate şi prinse numai pe margini în felurite cusături. Impreunarea aceasta de piele colorată şi cusătură dă mai multă frumuseţe şi greutate.

Căciula-clăbăţul e mare şi neagră ca în tot restul ţării româneşti (vezi planşa 4).

Femeile tinere poartă cămăşile-chimeşile-cămeşoaiele, largi, lungi, de pânză groasă croite mai adesea din două bucăţi: ciupag şi poale. Ciupagul cu mâneci largi, fără altiţă sub umăr, cu un singur şir lat de râuri-rouri, umple o bună parte deasupra mânecii, care se sfârşeşte cu volan, tivit cu o cusătură bogată. Pe piept două rânduri de râuri, unul la stânga şi altul la dreapta gurii cămăşii, cu mai puţină înfloritură.

Poalele sunt lucrate mult în părţi, pe şolduri, cu câte două şi trei şiruri de râuri lăţuţe, care curg până jos şi umplu golul ce se vede din oprege (vezi planşele 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 21 şi 22).

Opregele-catrinţele-cotreanţele sunt lungi şi late în faţă, ţesute cu alesături de forme geometrice, în felurite culori (vezi planşa 21) cu mult fir de argint ori aur şi, câteodată, tot câmpul bătut (vezi planşele 2, 8 şi 10).

Cele din spate, mai scurt ţesute, din care atârnă revărsat în tot lungul trupului fire-chiţechiţâle de lână multicoloră, care se mişcă slobod şi dau o mişcare de legănat în mers (vezi planşele 3, 10, 12, 15, şi 22).

Peste cămaşă poartă pieptar-laibăr cusut cu găetane negre sau albastre (vezi planşele 2 şi 3). Pe vreme rece cojocelul fără mâneci, lucrat ca şi cojocul mare al bărbaţilor, cu bucăţele de piele şi, în unele locuri, în miez de floare o oglinjioară (vezi planşa 18, amănunte în vol. II). Apoi, ca şi bărbaţii, au şuba-ţundra albă cu găetane negre lucrate în birnoaşi.

Pe cap, aici nu se mai întâlneşte marama, ci conciul mic şi strâns, ţesut cu mătase, aur şi argint, în desene atât de mărunte şi culori atât de frumos îmbinate, încât delicateţa - s'ar putea zice rafinată a gustului lor — încântă şi minunează. Nici un alt lucru de mână nu le întrece în dibăcie (vezi planşele 3, şi 10).

Bănăţenele mai poartă cunună-salmă de bani (vezi planşa 18) sau căpiţă-comaş-tulbent-conci de bani, (vezi planşa 2) de sub care se înşiră pe frunte inele de „cocori".

Pieptănătura lor e frumoasă, dar, pe lângă părul natural, mai adaogă şi găteli făcute din părul căzut; aşa aflăm „cocori" inele şi „cocori" tunşi sau tăiaţi, pe care-i prind în zile de sărbătoare. (vezi planşa 20).

Femeile bătrâne se îmbracă mult mai uşor, cămăşile lor sunt mai puţin lucrate şi numai în alb sau alb cu negru; opregele din faţă negre, iar cele din spate tot cu chiţăle de lână, dar în culori potolite, mai mult închise; (vezi planşele 11, 12, 14 şi 15), pe cap, ceapţă-şapţă şi peste ea cârpă neagră. O pieptănătură cu totul deosebită se întâlneşte încă la unele femei — e drept, foarte rar — în Severin şi Caraş; la părul natural se adaogă aşa zisul cofârţ (vezi planşa 15).

Ca şi fetele tinere, ele strâng părul căzut, îl coase împreună în câte 3 - 4 ori 5 - 6 şuviţe - pe care le înfăşoară pe bucăţele de piele moale, subţire, sau pe o stofă în culoarea părului, şi apoi le împletesc în coadă groasă. Două coade împreunate alcătuesc cofârţul.

Cofârţul cu ceapţă prinsă deasupra, se aşează pe cap în muche ca să pară cozile mai groase.

Femeile tinere aşează grosul cofârţului în spate şi vârful mai subţire în faţă, acoperindu-l cu ceapţă în 3 colţuri, din care atârnă o cureluşă subţire, ce-l prinde pe frunte (vezi planşa 13).

Femeile bătrâne pun grosimea cofârţului în faţă pe frunte, şi peste el ceapţa, care are altă formă (vezi planşa 16) şi peste ceapţă o cârpă neagră, mărind capul şi dându-i o înfăţişare impunătoare.

Să amintim aici: a) portul mărgelelor înşirate şi cusute în brăţări late şi colane, în fel de fel de desene şi culori (vezi planşele 6 şi 7),
b) cheiţele minunat de frumoase, care unesc laţii pânzei,
c) feluritele conciuri şi cepţe,
d) obielele frumos ţesute în culori vii,

- toate la un loc - dau o înfăţişare deosebit de veselă şi bogată femeilor din Banat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tot aci aflăm şi obiceiul de a purta copiii - la drum - în leagăn legat cu sfori peste piept, (vezi planşele 21 şi 22) ca şi în Oltenia.

Trecând mai departe în ţinutul Haţegului, portul e păstrat şi mai bine; hainele mai mari, mai grele şi gros ţesute, poartă pecetea vechimii. Bărbaţii în lungile lor şube albe, cu glugile grele de lână, prinse în şnururi groase pe umeri, sau ridicate peste căciulă, amintesc, fără voe, portul dac săpat în piatră la Adamclissi şi la Roma (vezi planşele 117 şi 118, Vuia, Muzeul Cluj).

Glugi mai avem şi în Muntenia, în munte, dar mai mici şi numai cu o dungă jos; dar frumuseţea chenarelor bogate şi a ciucurilor de jos, numai aici o întâlnim.

Apoi, aceeaş cămaşă albă de pânză, aceiaşi pantaloni groşi de lână, strânşi jos în opincă.

Mai întâlnim şube albe mai scurte în felul sumanului din Muntenia şi Moldova, numai culoarea este albă (vezi planşa 105).

Sub şubă, aflăm laibărul tivit de jur împrejur cu găetane; opincile cu un gurgui mare întors înăuntru. Tinerii poartă un şervet înflorit, prins în brăceră-brăciri (vezi planşa 104).

Femeile, la fel, păstrează în toată înfăţişarea lor un aer de demult, un laibăr alb cu mâneci, cojocel scurt înflorit, oprege lungi şi late şi glugă grea de lână; pe cap vălitoare albă lată şi plin ţesută. De luat în seamă forma opincii, care sfârşeşte cu un bot lat şi răsfrânt (vezi planşele 115 şi 116, Vuia, Muzeul Cluj).

Sunt foarte frumoase şi rar de văzut şubele albe înfundate, croite în piezişul ţesăturii, largi, căzând în multe falduri strânse în faţă (se îmbracă peste cap). Peste şubă se încing cu un brâu lat împletit din lână neagră, strâns şi acesta, la rândul lui, de brăceră de metal alb sau argint (vezi planşa 106, Vuia, Cluj).

Opincile, cu ținte mari galbene și curele late dese, adaogă încă la frumusețea acestui port. Pieptănătura se arată cu amănuntul în planșa 113, numai că acolo are conci, iar aci vălitoare albă peste conci de lemn, în spate.

Brăcere și lanțuri de metal aflăm întocmai ca în descrierile din „Getica" istoricului V. Pârvan, în ținutul Hunedoarei (vezi planșa 107).

Și în acest fel de port opregele sunt negre, simple, în schimb poalele cămășii sunt mult și frumos lucrate. Pe păr o singură fâșie albă, care prinde dedesubt un conciu de lemn ușor (vezi amănunte vol. II), pe care se așează așa de frumos velitoarea lungă albă.

In planșa 108 deosebim pe cap o rețea de păr sau lână și velitoare, care e prinsă numai în spate, intră sub cojocel ca să iasă mai jos, mult mai frumos, cu capetele înadins făcute, nu deopotrivă de mari și împestrițate de flori, ca un câmp de vară, cu maci roșii, albăstrițe și gălbenele.

Tot în acest ținut, opregele se mai schimbă; vezi planșa Petroșani 114, în care nu mai avem opregul negru în față, ci liliachiu și creț în cute mari, țesut în lână subțire de tot și ales în culori vii; iar cel din spate, ales cu dungi în lat, mai viu și mai ochios – numai cămașa mai potolit împodobită, cu râuri mărunte și puține. Velitoare de pânză mai groasă, fără nici o găteală, ca să fie o bună potriveală în întregul portului.

Mai departe, în părțile Sibiului, bărbații poartă cămășile scurte și largi de tot în poale și mâneci, cu anumită croială, în mulți clini, cu râuri mărunte în negru și galben. Peste cămașă, laibăr negru, fără mâneci. Pălărie mică pe vârful capului (vezi planșa 125).

La frig, cojocel fără mâneci și cojoc mare ca al mocanilor și căciulă rotunjită în fund.

Femeile (vezi planșa 126) au cămașă albă foarte largă, cu poalele strânse în cute înguste călcate. Pe umăr numai o linie ușoară subțire arată locul unde în alte părți începe altița. Strânsă la gât în bandă îngustă are șiruri subțiri de râuri pe piept și mânecă. Mâneca se strânge jos în creți și lasă volan lat. Două oprege negre sfârșite jos în ciucuri scurți și tivite pe părți cu șiruri de colțișori; câteva linii cu desen ușor; în fir auriu este toată podoaba opregului.

Pe cap o velitoare albă înnodată bogat în spate, numită pahiol.

Port simplu și frumos, prinde a se răspândi și în alte părți, ceeace nu e bine.

Portul vechi de Sibiu era mai vesel și îl vom arăta mai târziu; deocamdată am dat găteala capului: una (vezi planșa 127), cea pe care o purtau bătrânele și care astăzi este foarte rară, și alta, cea veche, a tinerelor, la care este de dorit să ne întoarcem.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Făgărașul păstrează încă pe alocuri, portul frumos bătrânesc. Bărbații au cămașa potrivit de lungă, cu guler drept ori răsfrânt, cu mâneci strânse în bandă jos la pumn. Pantaloni de lână albă, drepți și liberi jos, cojocel de piele deschis puțin pe piept, înflorit cu cusături de lână și buzunare (vezi planșa 129).

Aici, ca peste tot, găsim cojocul mare ca haină de iarnă și căciulă mare neagră. Sarica mițoasă de lână albă și neagră, purtată de femei și bărbați, în Făgăraș, se chiamă „bubou".

Femeile (vezi planșa 13) poartă cămașă cu mâneci lungi și potrivit de largi, cusute cu șiruri de râuri și altiță ca peste munți, în Muscel și Argeș; în schimb, pe piept, au sus la gât o platcă lucrată în creți și încheiată la o parte. Două oprege late acopăr poalele cămășii aproape de tot; unul în față adesea țesut cu dungi în lung, împestrițat în multe culori, dar predominând roșul, și altul negru în spate simplu (păstură) ridicat puțin pe un șold. Cojocul de piele înflorit cu lână și carâmbi de lână frumos colorați.

Găteala capului e tinerească și frumoasă (vezi planșa 132).

Poartă „căiță" strânsă pe cap și pe căiță sunt prinse de fiecare parte a capului, în față, șiruri de șirete negre, strânse în cute culcate unele peste altele, adaogând căiței un fel de urechi, care înconjoară chipul ca o cadră închisă, luminându-l.

Peste căiță se așează „polmeselnicul", care la tinere trece deasupra frunții, coboară ușor pe urechi și se încheie în spate, unde intră sub cojocel, ca să iasă apoi peste „păstură". La bătrâne (vezi planșa 130) opregele amândouă sunt negre și polmeselnicul se încheie în față pe sub barbă, astfel ca întorcându-l în spate, să cadă tot de sub cojocel. Se regăsesc aci sumanele cafenii de peste munți (Vâlcea, Argeș, Muscel).

Iată și Târnavele (vezi planșa 122).

Bărbații au acelaș port, cu puține deosebiri, în banda pantalonilor întoarsă și tivită cu al-

bastru, în rânduiala florilor pe cojoc – care se încheie la o parte – şi în sumanul suriu, cu dungi şi benzi de lână albastru închis. Aceeaşi frumoasă căciulă ca peste tot.

Portul femeilor e cu totul deosebit (vezi planşele 123 şi 124).

Cămaşa e mai puţin înflorită şi la gât frumos adunată în platcă mică, mânecile largi şi uşor împodobite; opregele sunt lungi, cel din faţă negru, larg şi încreţit, acopere tot trupul jur împrejur, lăsând abia în spate să se vadă ca o fâşie îngustă – opregul roşu; cel negru este puţin împodobit cu şiruri uşoare de colţişori şi câte patru rotiţe în faţă, jos în colţuri.

Cismele, care dovedesc drumuri grele, întăresc deosebita înfăţişare a femeii din Târnave. Asemenea şi podoaba capului; aci velitoarea albă este prinsă în rotund pe carton ca pe un taler, ţinută cu ace a căror gămălie mare e bătută în pietre colorate, amintind ca lucrătură giuvaericalele vechi. Un capăt din velitoare, care nu e altceva decât un ştergar lung şi îngust, atârnă pe spate.

In Braşov, Odorhei, Treiscaune, Ciuc (vezi planşele 133, 134, 135, 136 şi 137) portul se aseamănă bine cu cel corespunzător de peste munţi. In Putna numai mâneca e lungă, strâmtă, tăiată în fâşie, care se învârteşte şi face brăţară pe mână (vezi planşele 64 şi 65).

E de însemnat tot aici şi pieptănătura cu trei cozi (vezi planşa 66).

In Arad şi Cluj (vezi planşa 102) bărbaţii au şube albe cu găetane negre şi cu benzi de postav roşu, pantaloni largi ca o fustă, frumos sfârşiţi în colţi cu cusătură grea, cămaşa bogat lucrată în alb şi încheiată în nasturi mici coloraţi, căciula aceeaşi.

Femeile, aproape la fel în Arad, Alba, Turda, Cluj, cu mici deosebiri în culoare şi felul cusăturilor (vezi planşele 97, 119 şi 121).

In Turda cojoacele se deosebesc ca desen şi colorit (vezi planşele 120 şi 121).

In Bihor, la Beiuş, întâlnim atât la femei cât şi la bărbaţi şube albe împodobite cu buzunare albastre şi cu benzi de aceeaşi culoare la măneci şi în faţă (vezi planşele 100—101). De luat în seamă găteala capului, care aduce puţin cu cea veche de Sibiu, dar mult mai simplă şi în linii drepte.

Tot în Bihor (vezi planşele 98 şi 99) întâlnim sumanele castanii, cu benzi de postav roşu, ca sumanul vechi de Moldova (vezi planşa 91). Pălăria mică cu marginile răsfrânte drept în sus.

La Mureş (vezi planşa 95) femeile au cămăşi, al căror ciupag este strâns sus începând de la gât până în mijlocul pieptului, în creţi regulaţi, peste care e lucrat în păşitură ca şi peste fire – o platcă întreagă; mânecile sunt fără cusătură, strânse jos în creţ şi sfârşind cu un volan. Opregele sunt deobicei negre, ori albastru închis, câmpul fără cusături; jos o bandă lată cu alesături sau cusături de lână închee opregul. Pe cap ştergar mic şi îngust cu alesături îndeosebi roşii, sau roşu cu albastru, sub ştergar o căiţă mică, strânsă pe cap.

Peste brâu brăceră cu inele, ori mici tăbliţe de metal.

Năsăudul are cojoace frumoase, de văzut cele bărbăteşti, fără mâneci (vezi planşa 92) şi cele mari femeeşti (vezi planşa 93), şi unele şi altele sunt aceleaşi şi la femei şi la bărbaţi.

Maramureşul are oprege late portocalii, ţesute în dungi pe lat, cămăşi cu volan îngust pe umeri şi cojoace lucrate numai în flori de piele (vezi planşele 85 şi 86).

In Satumare lucrurile se schimbă; aci bărbaţii au cămăşile scurte de tot, de abia ajung la mijloc şi sunt tăiate în colţi; mânecile în schimb sunt lungi şi foarte largi, iar pantalonii sunt adevărate fuste (vezi planşa 88). Pe cap pălărie mică, răsfrântă drept în sus; pe ea flăcăii obişnuesc să pună batiste cusute, primite în dar.

Femeile (vezi planşa 89) poartă cămaşă cu platcă şi oprege negre şi roşii cu alesături în capăt, ţesute cu lână în coaste.

Părul pieptănat într'o împletitură foarte migăloasă (vezi planşa 90) ţine ceasuri, dar aceasta nu le micşorează râvna de a se face frumoase. Pe această pieptănătură, fetele mai poartă buchete de flori deasupra urechii, iar la măritiş o cunună de flori albe.

Ajungând, în sfârşit, să dau publicităţii această lucrare, împlinesc cu recunoştinţă datoria de a mulţumi în întâiul rând şi în cea mai mare măsură D-lui Prof. Dimitrie Gusti, Directorul General al Fundaţiei Regale Principele Carol, pentru cinstea cu care m'a învrednicit, alegându-mă să înfăptuiesc înaltul gând al Majestăţii Sale Regelui Carol II.

Am dorit cu tărie ca încrederea ce d-sa mi-a arătat să fie măcar în parte îndreptăţită şi, pentru aceasta, am pus toată priceperea şi toată puterea mea de muncă.

Dar o asemenea lucrare, atât de migăloasă, n'a stat numai în puterile mele, ci mai ales a fost

condiţionată de multe alte împrejurări: izvoarele de informaţie, drumurile lungi şi grele în tot cuprinsul ţării, – spre a afla şi studia chiar la faţa locului, – folosinţa personalului desenator, care s'a format abia cu acest prilej.

Mulţumesc, de aceea, cu căldură tuturor celor ce au ajutat cu ştiinţa lor la alcătuirea ei şi de la cari am cules lămuriri istorice şi etnografice; celor cari prin bunăvoinţa şi influenţa lor mi-au uşurat munca, precum şi celor ce m'au întâmpinat cu deplină înţelegere, arătându-mi tot ce aveau de preţ în muzee, expoziţii sau în colecţiile personale.

Amintesc îndemnul pe care l-am găsit în interesul de fiecare clipă dovedit de doamna Aretia G. Tătărescu, care a urmărit de aproape mersul lucrărilor, cu râvna pe care de obicei o pune în descoperirea a tot ce ne-a dăruit arta nesfârşită a satelor noastre. Îi mulţumesc pentru toată bucuria pe care mi-a dat-o distinsa D-sale apreciere.

Toată mulţumirea mea d-lui Apostol Culea, pentru bunele sfaturi date în cursul lucrului.

Deosebit sprijin am avut de la: D-l Al. Tzigara Samurcaş, Directorul Muzeului de Artă Naţională Regele Carol I din Bucureşti, D-l R. Vuia, Directorul Muzeului etnografic din Cluj, D-l Băilă de la Muzeul „Astra" din Sibiu, D-l Vasile Ciurea, Directorul Muzeului din Fălticeni, D-l Miloia, Directorul Muzeului din Timişoara, D-na Iulia Ing. Vincenz – Craiova, D-ra Natalia Slivici, D-na Florescu-Stârcea.

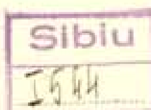
Gândul meu se îndreaptă acum cu toată recunoaşterea către aceia ce au urmărit munca mea de fiecare zi: către D-na Aurelia Cantemir cu care lucrez în colaborare volumele II şi III ale acestui album. D-sa mi-a fost şi în această primă parte un reazăm preţios. Cunoscătoare, neobosită la drum, cu spirit de observaţie şi critică – totdeauna întemeiată; către D-l Arhitect Florin Bucă şi Dr. Gheorghe Emil Palade, care m'au întovărăşit în multe din drumurile ce am făcut în ţară – pe vreme rea sau bună, – luând note şi fotografii pentru fiecare lucrare.

Cu dragoste mă îndrept, însfârşit, către scumpele mele foste eleve, specialiste în broderie, care au meritul de a fi lucrat desenele cu deosebită grijă şi neîntrecută răbdare: D-na Polixenia Călin; D-rele Maria Roşa; Florica Logofetescu; Elena Bătrânescu; Filofteia Minculescu; Virginia Arişanu; Maria Popa şi Veronica Nicoară. Lor: tot gândul meu bun.

Alexandrina Enăchescu-Cantemir

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBL. UNIV. CLUJ
5891 24. XI. 1939
EXEMPLAR LEGAL

Sibiu
1544

BIBLIOGRAFIE

Nicolae Iorga:	Portul popular român. Vălenii de Munte, 1912 Istoria Românilor în chipuri și icoane, 1921. Trecutul românesc prin călători, 1920. L'art populaire en Roumanie, Paris, 1923.
Tache Papahagi:	Images d'Ethnographie roumaine, vol. I, 1928. „ „ „ „ II, 1930. „ „ „ „ III, 1934.
Vasile Pârvan:	Getica, București, 1926. Țara noastră, București, 1923.
Al. Tzigara-Samurcaș:	Arta în România. Colecție de articole, publicate în „Convorbiri Literare", 1909. L'art du peuple roumain, Genève, 1925.
R. Vuia:	Așezările, casa și portul țăranului român, din Ardeal și Banat.
G. Oprescu:	Arta țărănească la Români, București, 1923. L'art du paysan roumain, Bucarest 1937 Studio (Special Numbers) Peasant art in Roumania (G. Oprescu). Peasant art in Austria and in Hungary. Peasant art in Russia 1912.
St. Badjov et St. Kostov:	La broderie nationale bulgare, Sofia, 1913.
Erich Kohlbenheyer:	Motive der Hausindustriellenstickerei der Bukovina, Wien, 1912.
Carol Szathmary:	Fotografii. Tipuri și costume din România. B. A. R.
Preziosi:	Bucureștii în 1869. Stampe.
Andrei Veress:	Pictorul Barabas și Românii.
Gh. Asachi:	Stampe. Imprimate la Iași în 1854.
Bertrand de Moleville:	Costumes des états héréditaires de la Maison d'Autriche, 1804.
Michel Bouquet:	Vues et costumes pittoresques de la Valachie.
Emil Sigerus:	Voyage en Transylvanie, B.A.R.
August Raffet:	Voyage dans la Russie méridionale et la Crimée, par la Hongrie, la Valachie et la Moldavie, en 1837.
Paul Thuman:	Patru planșe cromolitografiate. B.A.R.
Robert Ainslie:	Views in Turkey, Walachia . . . publicată în 1801.
Iacob Alt:	Stampe. B.A.R.
Hering's:	Sketches on the Danube in Hungary and Transylvania 1838.
Cichorius:	Columna lui Traian.
Fröehner	La Colonne Trajane 1861 – 1862.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hommes et femmes Dacques (Colonne de l'empereur Trajan à Rome)
Daker und Dakische Frauen (Traians Säule in Rom)

Dacians men and women (Relief from the Column of Trajan Rome)
Uomini e donne Daci (Colonna dell'imperatore Traiano a Roma)

Bărbați și femei Dace (Columna lui Traian, Roma)

Central University Library Cluj

Jeuns paysans d'Isvin-Timiş. Banat
Junge Bauern aus Isvin-Timiş. Banat

Young peasants from Isvin-Timiş. Banat
Giovani di Isvin-Timiş. Banat

Tineri din Isvin-Timiş. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeuns paysans d'Isvin-Timiş. Banat
Junge Bauern aus Isvin-Timiş. Banat

Young peasants from Isvin-Timiş. Banat
Giovani di Isvin-Timiş. Banat

Tineri din Isvin-Timiş. Banat

BCU Cluj Central University Library Cluj

Paysan d'Isvin-Timiş. Banat
Bauer aus Isvin-Timiş. Banat

Peasant from Isvin-Timiş. Banat
Contadino di Isvin-Timiş. Banat

Ţăran din Isvin-Timiş. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Timiş. Banat
Bauer aus Timiş. Banat

Peasant from Timiş. Banat
Contadino di Timiş. Banat

Ţăran din Timiş. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Cărbunari-Caraş. Banat
Bäuerin aus Cărbunari-Caraş. Banat

Peasant woman from Cărbunari-Caraş. Banat
Contadina di Cărbunari-Caraş. Banat

Ţărancă din Cărbunari-Caraş. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Cărbunari-Caraş. Banat
Bäuerin aus Cărbunari-Caraş. Banat

Peasant woman from Cărbunari-Caraş. Banat
Contadina di Cărbunari-Caraş. Banat

Ţărancă din Cărbunari-Caraş. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Oravița-Caras. Banat
Bäuerin aus Oravița-Caras. Banat

Peasant woman from Oravița-Caras. Banat
Contadina di Oravița-Caras. Banat

Țărancă din Oravița-Caras. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Oravița-Caras. Banat
Bäuerin aus Oravița-Caras. Banat

Peasant woman from Oravița-Caras. Banat
Contadina di Oravița-Caras. Banat

Țărancă din Oravița-Caras. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Severin. Banat
Bäuerin aus Severin. Banat

Peasant woman from Severin. Banat
Contadina di Severin. Banat

Ţărancă din Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Rugi-Severin. Banat
Bäuerin aus Rugi-Severin. Banat

Peasant woman from Rugi-Severin. Banat
Contadina di Rugi-Severin. Banat

Ţărancă din Rugi-Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Rugi-Severin. Banat
Bäuerin aus Rugi-Severin. Banat

Peasant woman from Rugi-Severin. Banat
Contadina di Rugi-Severin. Banat

Țărancă din Rugi-Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ancienne coiffure de Rugi-Banat
Alte Haartracht aus Rugi-Banat

Old hairdressing from Rugi-Banat
Veechia pettinatura di Rugi-Banat

Pieptănătură veche Rugi-Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Rugi-Severin. Banat
Bäuerin aus Rugi-Severin. Banat

Peasant woman from Rugi-Severin. Banat
Contadina di Rugi-Severin. Banat

Țărancă din Rugi-Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Rugi-Banat
Bäuerin aus Rugi-Banat

Peasant woman from Rugi-Banat
Contadina di Rugi-Banat

Ţărancă din Rugi-Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Coiffe de Rugi-Severin. Banat
Kopfschmuck aus Rugi-Severin. Banat

Head dressing in Rugi-Severin. Banat
Ornamento di capo Rugi-Severin. Banat

Găteala capului în Rugi-Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeun paysan de Marginea-Severin. Banat
Junger Bauer aus Marginea-Severin. Banat

Young peasant from Marginea-Severin. Banat
Giovane di Marginea-Severin. Banat

Țăran tânăr din Marginea-Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Birchiş-Severin. Banat
Bäuerin aus Birchiş-Severin. Banat

Peasant woman from Birchiş-Severin. Banat
Contadina di Birchiş-Severin. Banat

Ţărancă din Birchiş-Severin. Banat

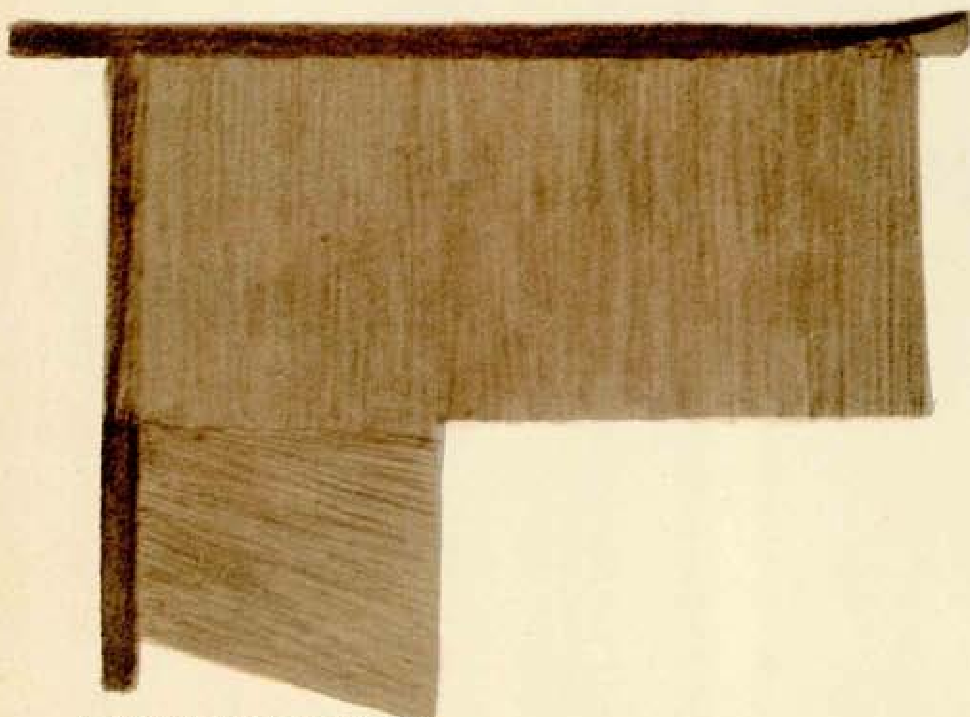

BCU Cluj / Central University Library Cluj

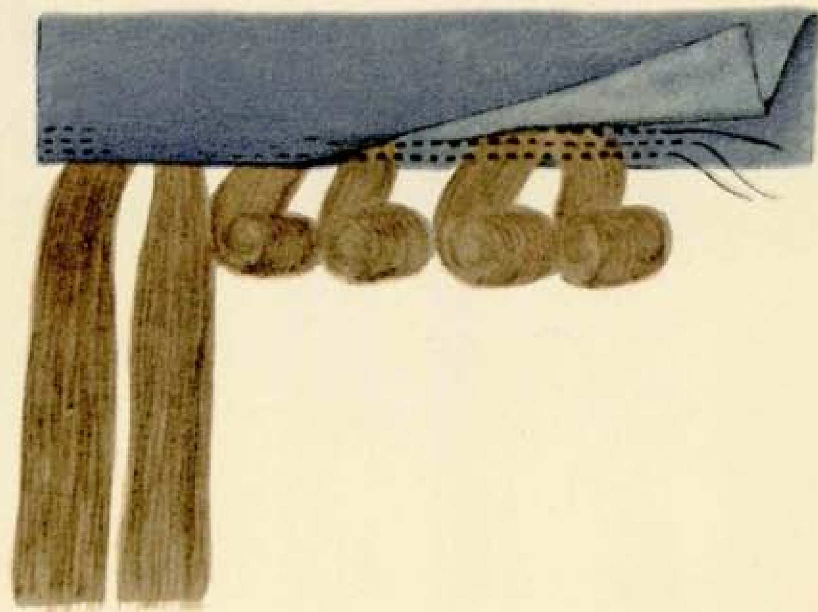
Paysanne de Birchiş-Severin. Banat
Bäuerin aus Birchiş-Severin. Banat

Peasant woman from Birchis-Severin. Banat
Contadina di Birchis-Severin. Banat

Ţărancă din Birchiş-Severin. Banat

BCU Cluj - Central University Library Cluj

Coiffure de Birchiş-Severin. Banat
Haartracht aus Birchis-Severin. Banat

Hairdressing in Birchiş-Severin. Banat
Pettinatura di Birchiş-Severin. Banat

Pieptănătură din Birchiş-Severin. Banat

BCU Cluj-Central University Library Cluj

Paysanne de Pârvova-Severin. Banat
Bäuerin aus Pârvova-Severin. Banat

Peasant woman from Pârvova-Severin. Banat
Contadina di Pârvova-Severin. Banat

Țărancă din Pârvova-Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Pârvova-Severin. Banat
Bäuerin aus Pârvova-Severin. Banat

Peasant woman from Pârvova-Severin. Banat
Contadina di Pârvova-Severin. Banat

Țărancă din Pârvova-Severin. Banat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Mehedinți. Olténie
Bauer aus Mehedinți. Oltenia

Peasant from Mehedinți. Oltenia
Contadino di Mehedinți. Oltenia

Țăran din Mehedinți. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune fille de Mehedinți. Olténie
Junges Mädchen aus Mehedinți. Oltenia

Young peasant woman from Mehedinți. Oltenia
Una giovane ragazza di Mehedinți. Oltenia

Fată tânără din Mehedinți. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Alba. Transylvanie
Bäuerin aus Alba. Transylvania

Peasant woman from Alba. Transylvania
Contadina di Alba. Transilvania

Ţărancă din Alba. Transilvania

BCU Cluj Central University Library Cluj

Paysan de Gorj. Olténie
Bauer aus Gorj. Oltenia

Peasant from Gorj. Oltenia
Contadino di Gorj. Oltenia

Țăran din Gorj. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Gorj. Olténie
Bäuerin aus Gorj. Oltenia

Peasant woman from Gorj. Oltenia
Contadina di Gorj. Oltenia

Țărancă din Gorj. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Gorj. Olténie
Bäuerin aus Gorj. Oltenia

Peasant woman from Gorj. Oltenia
Contadina di Gorj. Oltenia

Ţărancă din Gorj. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Dolj. Olténie
Bauer aus Dolj. Oltenia

Peasant from Dolj. Oltenia
Contadino di Dolj. Oltenia

Țăran din Dolj. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Dolj. Olténie
Bauer aus Dolj. Oltenia

Peasant from Dolj. Oltenia
Contadino di Dolj. Oltenia

Ţăran din Dolj. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Dolj. Olténie
Bäuerin aus Dolj. Oltenia

Peasant woman from Dolj. Oltenia
Contadina di Dolj. Oltenia

Țărancă din Dolj. Oltenia

BCU Cluj Central University Library Cluj

Paysan de Romanaţi. Olténie
Bauer aus Romanaţi. Oltenia

Peasant from Romanaţi. Oltenia
Contadino di Romanaţi. Oltenia

Ţăran din Romanaţi. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Romanaţi. Olténie
Bäuerin aus Romanaţi. Oltenia

Peasant woman from Romanaţi. Oltenia
Contadina di Romanaţi. Oltenia

Ţărancă din Romanaţi. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Romanaţi. Olténie
Bäuerin aus Romanaţi. Oltenia

Peasant woman from Romanaţi. Oltenia
Contadina di Romanaţi. Oltenia

Ţărancă din Romanaţi. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Vâlcea. Olténie
Bauer aus Vâlcea. Oltenia

Peasant from Vâlcea. Oltenia
Contadino di Vâlcea. Oltenia

Țăran din Vâlcea. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Vâlcea. Olténie
Bäuerin aus Vâlcea. Oltenia

Peasant woman from Vâlcea. Oltenia
Contadina di Vâlcea. Oltenia

Ţărancă din Vâlcea. Oltenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysans d'Argeş. Valachie
Bauern aus Argeş. Valachia

Peasants from Argeş. Wallachia
Contadini di Argeş. Valachia

Ţărani din Argeş. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Argeş. Valachie
Bäuerin aus Argeş. Valachia

Peasant woman from Argeş. Wallachia
Contadina di Argeş. Valachia

Ţărancă din Argeş. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Argeş. Valachie
Bäuerin aus Argeş. Valachia

Peasant woman from Argeş. Wallachia
Contadina di Argeş. Valachia

Ţărancă din Argeş. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Argeş. Valachie
Bäuerin aus Argeş. Valachia

Peasant woman from Argeş. Wallachia
Contadina di Argeş. Valachia

Ţărancă din Argeş. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Argeş. Valachie
Bäuerin aus Argeş. Valachia

Peasant woman from Argeş. Wallachia
Contadina di Argeş. Valachia

Ţărancă din Argeş. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Olt. Valachie
Bäuerin aus Olt. Valachia

Peasant woman from Olt. Wallachia
Contadina di Olt. Valachia

Țărancă din Olt. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Olt. Valachie
Bäuerin aus Olt. Valachia

Peasant woman from Olt. Wallachia
Contadina di Olt. Valachia

Țărancă din Olt. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Teleorman. Valachie
Bäuerin aus Teleorman. Valachia

Peasant woman from Teleorman. Wallachia
Contadina di Teleorman. Valachia

Țărancă din Teleorman. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Teleorman. Valachie
Bäuerin aus Teleorman. Valachia

Peasant woman from Teleorman. Wallachia
Contadina di Teleorman. Valachia

Ţărancă din Teleorman. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Vlaşca. Valachie
Bäuerin aus Vlaşca. Valachia

Peasant woman from Vlaşca. Vallachia
Contadina di Vlaşca. Valachia

Ţărancă din Vlaşca. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Muscel. Valachie
Bauer aus Muscel. Valachia

Peasant from Muscel. Wallachia
Contadino di Muscel. Valachia

Ţăran din Muscel. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune fille de Muscel. Valachie
Junge Bäuerin aus Muscel. Valachia

Young peasant woman from Muscel. Wallachia
Una giovanetta di Muscel. Valachia

Fată tânără din Muscel. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune fille de Muscel. Valachie
Junge Bäuerin aus Muscel. Valachia

Young peasant woman from Muscel. Wallachia
Una giovane ragazza di Muscel. Valachia

Fată din Muscel. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Muscel. Valachie
Bäuerin aus Muscel. Valachia

Peasant woman from Muscel. Wallachia
Contadina di Muscel. Valachia

Ţărancă din Muscel. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Muscel. Valachie
Bäuerin aus Muscel. Valachia

Peasant woman from Muscel. Wallachia
Contadina di Muscel. Valachia

Ţărancă din Muscel. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Dâmboviţa. Valachie
Bäuerin aus Dâmboviţa. Valachia

Peasant woman from Dâmboviţa. Valachia
Contadina di Dâmboviţa. Valachia

Ţărancă din Dâmboviţa. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Prahova. Valachie
Bäuerin aus Prahova. Valachia

Peasant woman from Prahova. Wallachia
Contadina di Prahova. Valachia

Ţărancă din Prahova. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan d'Ilfov. Valachie
Bauer aus Ilfov. Valachia

Peasant from Ilfov. Wallachia
Contadino di Ilfov. Valachia

Ţăran din Ilfov. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Ilfov. Valachie
Bäuerin aus Ilfov. Valachia

Peasant woman from Ilfov. Wallachia
Contadina di Ilfov. Valachia

Țărancă din Ilfov. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Ilfov. Valachie
Bäuerin aus Ilfov. Valachia

Peasant woman from Ilfov. Wallachia
Contadina di Ilfov. Valachia

Ţărancă din Ilfov. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Buzău. Valachie
Bäuerin aus Buzău. Valachia

Peasant woman from Buzău. Wallachia
Contadina di Buzău. Valachia

Ţărancă din Buzău. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Ialomiţa. Valachie
Bäuerin aus Ialomiţa. Valachia

Peasant woman from Ialomiţa. Wallachia
Contadina di Ialomiţa. Valachia

Ţărancă din Ialomiţa. Muntenia

Paysanne de Dobrogea
Bäuerin aus der Dobrutscha

Peasant woman from Dobrogea
Contadina di Dobrogea

Ţărancă din Dobrogea

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Dobrogea
Bauer aus der Dobrutscha

Peasant from Dobrogea
Contadino di Dobrogea

Țăran din Dobrogea

BCU Cluj / Central University Library

Paysanne de Brăila. Valachie
Bäuerin aus Brăila. Valachia

Peasant woman from Brăila. Wallachia
Contadina di Brăila. Valachia

Țărancă din Brăila. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Râmnic. Valachie
Bäuerin aus Râmnic. Valachia

Peasant woman from Râmnic. Wallachia
Contadina di Râmnic. Valachia

Țărancă din Râmnic. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysannes de Covurlui. Moldavie
Bäuerinnen aus Covurlui. Moldavia

Peasant women from Covurlui. Moldavia
Contadine di Covurlui. Moldavia

Țărănci din Covurlui. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune paysanne de Nereju-Putna. Valachie
Junge Bäuerin aus Nereju-Putna. Valachia

Young peasant woman from Nereju-Putna. Wallachia
Una giovane contadina di Nereju-Putna. Valachia

Ţărancă tânără din Nereju-Putna. Muntenia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune paysanne de Nereju-Putna. Moldavie
Junge Bäuerin aus Nereju-Putna. Moldavia

Young peasant woman from Nereju-Putna. Moldavia
Una giovane contadina di Nereju-Putna. Moldavia

Țărancă tânără din Nereju-Putna. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ancienne coiffure de Putna. Moldavie
Alte Haartracht aus Putna. Moldavia

Hairdressing in Putna. Moldavia
Vecchia pettinatura di Putna. Moldavia

Pieptănătură veche din Putna. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Bacău. Moldavie
Bauer aus Bacău. Moldavia

Peasant from Bacău. Moldavia
Contadino di Bacău. Moldavia

Țăran din Bacău. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Caşin-Bacău. Moldavie
Bäuerin aus Caşin-Bacău. Moldavia

Peasant woman from Caşin-Bacău. Moldavia
Contadina di Caşin-Bacău. Moldavia

Ţărancă din Caşin-Bacău. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Roman. Moldavie
Bauer aus Roman. Moldavia

Peasant from Roman. Moldavia
Contadino di Roman Moldavia

Ţăran din Roman. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Roman. Moldavie
Bäuerin aus Roman. Moldavia

Peasant woman from Roman. Moldavia
Contadina di Roman. Moldavia

Ţărancă din Roman. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Roman, Moldavie
Bäuerin aus Roman, Moldavia

Peasant woman from Roman, Moldavia
Contadina di Roman, Moldavia

Țărancă din Roman, Moldova

BCU Cluj - Central University Library Cluj

Paysanne de Roman. Moldavie
Bäuerin aus Roman. Moldavia

Peasant woman from Roman. Moldavia
Contadina di Roman. Moldavia

Țărancă din Roman-Moldova. (Ciangăi)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Roman. Moldavie
Bäuerin aus Roman. Moldavia

Peasant woman from Roman. Moldavia
Contadina di Roman. Moldavia

Ţărancă din Roman-Moldova. (Ciangăi)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Coiffe de Roman. Moldavie
Kopfschmuck aus Roman. Moldavia

Head dressing from Roman. Moldavia
Ornamento di capo Roman. Moldavia

Găteală de cap din Roman-Moldova. Ciangăi

BCU Cluj Central University Library Cluj

Paysanne de Iassy. Moldavie
Bäuerin aus Iassy. Moldavia

Peasant woman from Iassy. Moldavia
Contadina di Iassy. Moldavia

Țărancă din Iași. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Neamț. Moldavie
Bauer aus Neamț. Moldavia

Peasant from Neamț. Moldavia
Contadino di Neamț. Moldavia

Țăran din Neamț. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Piatra. Moldavie
Bäuerin aus Piatra. Moldavia

Peasant woman from Piatra. Moldavia
Contadina di Piatra. Moldavia

Țărancă din Piatra. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Neamț. Moldavie
Bäuerin aus Neamț. Moldavia

Peasant woman from Neamț. Moldavia
Contadina di Neamț. Moldavia

Țărancă din Neamț. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Baia. Moldavie
Bauer aus Baia. Moldavia

Peasant from Baia. Moldavia
Contadino di Baia. Moldavia

Țăran din Baia. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Baia. Moldavie
Bäuerin aus Baia. Moldavia

Peasant woman from Baia. Moldavia
Contadina di Baia. Moldavia

Țărancă din Baia. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de la Bessarabie
Bäuerin aus Bessarabia

Peasant woman from Bessarabia
Contadina di Bessarabia

Țărancă din Basarabia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de la Bessarabie
Bäuerin aus Bessarabia

Peasant woman from Bessarabia
Contadina di Bessarabia

Ţărancă din Basarabia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de la Bessarabie
Bäuerin aus Bessarabia

Peasant woman from Bessarabia
Contadina di Bessarabia

Țărancă din Basarabia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de la Bessarabie
Bäuerin aus Bessarabia

Peasant woman from Bessarabia
Contadina di Bessarabia

Țărancă din Basarabia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeuns paysans de Câmpulung. Bucovina
Junge Bauern aus Câmpulung. Bucovina

Young peasants from Câmpulung. Bucovina
Giovani contadini di Câmpulung. Bucovina

Tineri din Câmpulung. Bucovina

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Suceava. Bucovina
Bäuerin aus Suceava. Bucovina

Peasant woman from Suceava District. Bucovina
Contadina di Suceava. Bucovina

Țărancă din Suceava. Bucovina

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Maramureş
Bäuerin aus Maramureş

Peasant woman from Maramureş
Contadina di Maramureş

Ţărancă din Maramureş

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Maramureş
Bäuerin aus Maramureş

Peasant woman from Maramureş
Contadina di Maramureş

Ţărancă din Maramureş

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Maramures
Bauer aus Maramureş

Peasant from Maramureş
Contadino di Maramureş

Ţăran din Maramureş

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Satu-Mare. Transylvanie
Bauer aus Satu-Mare. Transylvania

Peasant from Satu-Mare. Transylvania
Contadino di Satu-Mare. Transilvania

Țăran din Satu-Mare. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Satu-Mare
Bäuerin aus Satu-Mare

Peasant woman from Satu-Mare
Contadina di Satu-Mare

Ţărancă din Satu-Mare

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Coiffure de Satu Mare
Haartracht aus Satu Mare

Hairdressing from Satu Mare
Pettinatura di Satu Mare

Pieptănătură din Satu Mare

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan moldave de Bistrița
Bauer aus Bistrița. Moldavia

Peasant from Bistrița. Moldavia
Contadino di Bistrița. Moldavia

Țăran de pe Bistrița. Moldova

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Bistrița-Năsăud. Transylvanie
Bauer aus Bistrița-Năsăud. Transylvania

Peasant from Bistrița-Năsăud. Transylvania
Contadino di Bistrița-Năsăud. Transilvania

Țăran din Bistrița-Năsăud. Transilvania

Central University Library Cluj

Paysanne de Bistrița-Năsăud. Transylvanie
Bäuerin aus Bistrița-Năsăud. Transylvania

Peasant woman from Bistrița-Năsăud. Transylvania
Contadina di Bistrița-Năsăud. Transilvania

Țărancă din Bistrița-Năsăud. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Bistrița-Năsăud. Transylvanie
Bäuerin aus Bistrița-Năsăud. Transylvania

Peasant woman from Bistrița-Năsăud. Transylvania
Contadina di Bistrița-Năsăud. Transilvania

Țărancă din Bistrița-Năsăud. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune paysanne de Mureş. Transylvanie
Junge Bäuerin aus Mureş. Transylvania

Peasant woman from Mureş. Transylvania
Una giovane contadina di Mureş. Transilvania

Ţarancă tânără depe Mureş. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune paysanne de Mureş. Transylvanie
Junge Bäuerin aus Mureş. Transylvania

Young peasant woman from Mureş. Transylvania
Una giovane contadina di Mureş. Transilvania

Ţărancă tânără depe Mureş. Transilvania.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Cluj. Transylvanie
Bäuerin aus Cluj. Transylvania

Peasant woman from Cluj. Transylvania
Contadina di Cluj. Transilvania

Ţărancă din Cluj. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Bihor. Transylvanie
Bäuerin aus Bihor. Transylvania

Peasant woman from Bihor. Transylvania
Contadina di Bihor. Transilvania

Țărancă din Bihor. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Bihor. Transylvanie
Bauer aus Bihor. Transylvania

Peasant from Bihor. Transylvania
Contadino di Bihor. Transilvania

Ţăran din Bihor. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Beiuş. Transylvanie
Bäuerin aus Beiuş. Transylvania

Peasant woman from Beiuş. Transylvania
Contadina di Beiuş. Transilvania

Ţărancă din Beiuş. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Beiuş. Transylvanie
Bauer aus Beiuş. Transylvania

Peasant from Beiuş. Transylvania
Contadino di Beiuş. Transilvania

Ţăran din Beiuş. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan d'Arad. Transylvanie
Bauer aus Arad. Transylvania

Peasant from Arad. Transylvania
Contadina di Arad. Transilvania

Țăran din Arad. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Meria-Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Meria-Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Meria-Huniedoara. Transylvania
Contadina di Meria-Huniedoara. Transilvania

Țărancă din Meria-Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeun paysan de Huniedoara. Transylvanie
Junger Bauer aus Huniedoara. Transilvania

Young peasant from Huniedoara. Transylvania
Giovane di Huniedoara. Transilvania

Tânăr din Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vieux paysan de Lunca-Cernei-Huniedoara. Transylvanie
Alter Bauer aus Lunca-Cernei-Huniedoara. Transylvania

Old peasant from Lunca-Cernei-Huniedoara. Transylvania
Un vecchio di Lunca-Cernei-Huniedoara. Transilvania

Bătrân din Lunca Cernei-Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Lunca-Cernei-Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Lunca-Cernei-Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Lunca-Cernei-Huniedoara. Transylvania
Contadina di Lunca-Cernei-Huniedoara. Transilvania

Țărancă din Lunca Cernei-Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Lelese-Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Lelese-Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Lelese-Huniedoara. Transylvania
Contadina di Lelese-Huniedoara. Transilvania

Țărancă din Lelese-Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Huniedoara. Transylvania
Contadina di Huniedoara. Transilvania

Ţărancă din Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Huniedoara. Transylvania
Contadina di Huniedoara. Transilvania

Țărancă din Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Huniedoara. Transylvania
Contadina di Huniedoara. Transilvania

Țărancă din Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Huniedoara. Transylvania
Contadina di Huniedoara. Transilvania

Țărancă din Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Huniedoara. Transylvania
Contadina di Huniedoara. Transilvania

Ţărancă din Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Coiffure de Huniedoara Transylvanie
Haartracht aus Huniedoara Transylvania

Hairdressing in Huniedoara. Transylvania
Pettinatura di Huniedoara. Transilvania

Pieptănătură din Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Pietroşani-Huniedoara. Transylvanie
Bäuerin aus Pietroşani-Huniedoara. Transylvania

Peasant woman from Pietroşani-Huniedoara. Transylvania
Contadina di Pietroşani-Huniedoara. Transilvania

Ţărancă din Pietroşani-Huniedoara. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Haţeg. Transylvanie
Bäuerin aus Haţeg. Transylvania

Peasant woman from Haţeg. Transylvania
Contadina di Haţeg. Transilvania

Ţărancă din Haţeg. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Hațeg. Transylvanie
Bäuerin aus Hațeg. Transylvania

Peasant woman from Hațeg. Transylvania
Contadina di Hațeg. Transilvania

Țărancă din Hațeg. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Haţeg. Transylvanie
Bauer aus Haţeg. Transylvania

Peasant from the Haţeg District. Transylvania
Contadino di Haţeg. Transilvania

Ţăran din Haţeg. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Haţeg. Transylvanie
Bauer aus Haţeg. Transylvania

Peasant from the Haţeg. Transylvania
Contadino di Haţeg. Transilvania

Ţăran din Haţeg. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne d'Alba. Transylvanie
Bäuerin aus Alba. Transylvania

Peasant woman from Alba. Transylvania
Contadina di Alba. Transilvania

Țărancă din Alba. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Turda. Transylvanie
Bauer aus Turda. Transylvania

Peasant from Turda. Transylvania
Contadino di Turda. Transilvania

Țăran din Turda. Țara Moților. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune paysanne de Turda. Transylvanie
Junge Bäuerin aus Turda. Transylvania

Young peasant woman from Turda. Transylvania
Una giovane contadina di Turda. Transilvania

Țărancă tânără din Turda-Țara Moților. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeun paysan de Târnava. Transylvanie
Junger Bauer aus Târnava. Transylvania

Young peasant from Târnava. Transylvania
Giovane di Târnava. Transilvania

Tânăr din Târnave. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Târnava. Transylvanie
Bäuerin aus Târnava. Transylvania

Peasant woman from Târnava. Transylvania
Contadina di Târnava. Transilvania

Țărancă din Târnave. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Târnava, Transylvanie
Bäuerin aus Târnava, Transylvania

Peasant woman from Târnava, Transylvania
Contadina di Târnava, Transilvania

Țărancă din Târnave, Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Sălişte-Sibiu. Transylvanie
Bauer aus Sălişte-Sibiu. Transylvania

Peasant from Sălişte-Sibiu. Transylvania
Contadino di Sălişte-Sibiu. Transilvania

Ţăran din Sălişte-Sibiu. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune femme de Săliște-Sibiu. Transylvanie
Junge Frau aus Săliște-Sibiu. Transylvania

Young peasant woman from Săliște-Sibiu. Transylvania
Contadina di Săliște-Sibiu. Transilvania

Femee din Săliște-Sibiu. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ancienne coiffe de Sibiu. Transylvanie
Alter Kopfschmuck aus Sibiu. Transylvania

Old head dressing from Sibiu. Transylvania
Vecchio ornamento di capo. Sibiu. Transilvania

Găteală veche de cap din Sibiu. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Poiana Sibiu. Transylvanie
Bäuerin aus Poiana Sibiu. Transylvania

Peasant woman from Poiana Sibiu. Transylvania
Contadina di Poiana Sibiu. Transilvania

Țărancă din Poiana Sibiului. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysan de Făgăraş. Transylvanie
Bauer aus Făgăraş. Transylvania

Peasant from Făgăraş. Transylvania
Contadino di Făgăraş. Transilvania

Ţăran din Făgăraş. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Făgăraş. Transylvanie
Bäuerin aus Făgăraş. Transylvania

Old peasant woman from Făgăraş. Transylvania
Contadina di Făgăraş. Transilvania

Ţărancă din Făgăraş. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeune paysanne de Făgăraş. Transylvanie
Junge Bäuerin aus Făgăraş. Transylvania

Young peasant woman from Făgăraş. Transylvania
Una giovane contadina di Făgăraş. Transilvania

Ţărancă tânără din Făgăraş. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Coiffe de Făgăraş. Transylvanie
Kopfschmuck aus Făgăraş. Transylvania

Head dressing in Făgăraş. Transylvania
Ornamento di capo. Făgăraş. Transilvania

Găteală de cap din Făgăraş. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Bran. Transylvanie
Bäuerin aus Bran. Transylvania

Peasant woman from Bran. Transylvania
Contadina di Bran. Transilvania

Ţărancă din Bran. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Bran. Transylvanie
Bäuerin aus Bran. Transylvania

Peasant woman from Bran. Transylvania
Contadina di Bran. Transilvania

Ţărancă din Bran. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Bran. Transylvanie
Bäuerin aus Bran. Transylvania

Peasant woman from Bran. Transylvania
Contadina di Bran. Transilvania

Ţărancă din Bran. Transilvania

BCU Cluj Central University Library Cluj

Paysanne de Bran. Transylvanie
Bäuerin aus Bran. Transylvania

Peasant woman from Bran. Transylvania
Contadina di Bran. Transilvania

Țărancă din Bran. Transilvania

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Paysanne de Ciuc
Bäuerin aus Ciuc

Peasant woman from Ciuc
Contadina di Ciuc

Ţărancă din Ciuc

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Femme roumaine de Macédoine
Rumänische Frau aus Macedonien

Roumanian woman from Makedonia
Donna rumena di Macedonia

Română din Macedonia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeun Roumain de Macédoine
Junger Rumäne aus Macedonien

Young Roumanian from Makedonia
Giovane Rumeno di Macedonia

Român din Macedonia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeun Roumain de Macédoine
Junger Rumäne aus Macedonien

Young Roumanian from Makedonia
Giovane Rumeno di Macedonia

Român din Macedonia